

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discvrsus XXIV. Iacob cum suis filiis eorumque familiis proficiscitur in
Ægyptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

Quid dicam de Concione *Pauli* quam habebat in magno illo Politicorum concilio coram Senatoribus *Atheniensibus*? non tantum fortiter, sed etiam valde doctè dicebat: Quis fructus? nullus: *Iridebant*, inquit Scriptura, quia videbatur illis ludens loqui.

Imo cum ipse met *Christus* qui erat sapientia aeterna, *Ioan. cap. 10.*, ad ejusmodi homines obduratos præstantissimam concionem habuisset, hoc unum retulit fructus, ut dicerent ad invicem: *Insanit*, quid vultis eum audire? quia videbatur illis ludens loqui.

Horreo quando audio *Christum* dicentem Scribis & Phariseis, *Ioan. cap. 8: vos ex Deo non estis quia verba Dei non auditis*, si ex Deo non sunt, qui verba Dei nolunt audire, ergo sunt ex diabolo, consequenter nec ex ovibus *Christi*, dicit enim ipse, quæ non sunt oves meæ vocem meam non audiunt. Quapropter nullum certius signum dari potest reprobationis à Deo, quam ita obduratum esse aliquem in peccatis ut vocem *Christi*, & verba Dei nolit audire, reputans pro fabulis, vel somniis, vel ludicris quæ illi dicuntur, præsertim de fugienda occasione vel consuetudine.

Jacob ergo cum n ollet credere ea quæ narrabant filii sui de *Joseph*, ubi vidit plaustra, inquit Scriptura, & universa quæ miserat *Joseph*, revocavit spiritus ejus, & ait: Sufficit mihi, si adhuc *Joseph* filius meus vivit, & videbo illum antequam moriar.

DISCVRSUS XXIV.

Jacob cum suis filiis eorumque familiis proficiscitur in Egyptum.

Iter quod *Jacob* aggressus est in *Egyptum*, sic describit Scriptura: *Profectus Israel cum omnibus quæ habebat, venit ad puteum juramenti, & mactavit ibi victimas Deo patris sui Isaac.*

Inquirendum est primum quis ille locus fuerit quem *Moses*, hic appellat puteum juramenti: Res altius repetenda.

Tempore *Abrahami* Patriarchæ, ut dicitur *Gen. cap. 21.*, erat Rex *Palestinæ* *Abimelech*, hic videns quod Deus *Abrahamo*, in omnibus quæ

quæ agebat, adesset, & ille quotidie potentior fieret, dixit ad illum :
ora per Deum ne noccas mihi, & posteris meis.

Itaque convenerunt simul statuto loco ad puteum quendam quem foderat *Abraham*, ibique sub juramento datis dexteris, inière foedus: Idcirco, inquit Scriptura, *vocatus est locus ille Bersabee, quia ibi uterque iuravit: Ber enim Hebraice significat puteum, Sabe vero iuramentum, hinc Bersabee, sive puteus iuramenti.*

Hoc eodem loco plantavit *Abraham* nemus, hoc est multas ac magnas arbores in modum silvæ minoris, ut invocaret ibi, inquit Scriptura, *nomen Dei æterni*: Quo deinde sapius secedebat ut quieto animo extra hominum tumultum, divinis laudibus, ac cælestibus meditandis, & sacrificando operam daret. Unde dicit *Cajetanus*, locum illum fuisse quasi oratorium & templum ad colendum Deum, *Judæi* dicunt solitum *Abraham*, hospites ac peregrinos, qui sapius ad domum ejus divertebant, eo deducere, ut Deum ibi laudarent, & de rebus divinis colloquerentur, ac sacrificanti *Abrahamo* adessent. Hæc hujus loci fuere principia.

Postea narrat Scriptura *cap. 26* quod *Isaac* ex *Gerara*, iverit in *Bersabee*, & apparuerit ei Deus de nocte, dicens: *Ego sum Deus Abraham patris tui, noli timere, quia ego tecum sum, benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum propter servum meum Abraham.* Ex his patet locum illum dictum *Bersabee*, seu puteum iuramenti, non tantum celeberrimum fuisse propter peregrinos illuc advenientes ut ibi colerent Deum, sed etiam sanctum, & ab *Abrahamo* Deo dicatum ut illic sacrificia offerret.

Ad hunc eundem locum, exemplo suorum majorum divertit *Jacob* dum proficisceretur in *Ægyptum*, & ibi sacrificium obtulit Deo, sicut fecerat *Abraham* avus ejus, & *Isaac* pater ejus: uterque ex mera devotione. *Jacob* vero ob rem maximi momenti quam habebat præ manibus. 1. ob longum ac difficile iter quod ipse jam senex centum ac triginta annorum confecturus erat: 2. ob iter veniebat Deo commendaturus, ne aliquid sibi suisque sinistri accideret. 3. Propter familiam, ut imploraret illi divinam protectionem: Timebat enim, inquit *Iosephus* historicus *lib. 1 Antiqu.* ne filiis suis, propter ubertatem *Ægypti*, ejus regionis amore captis, posteritas ejus non rediret in *Chananeam*, quod Deus promiserat futurum, ut Deum oraret ne vita excederet antequam

Deus refu-
gium non
strum,

Iosephum videret. Denique ut consilium voluntatemque Dei super ista profectioe exquireret, nimirum an illi esset grata : Cum ergo illo loco *Abraham* erexisset altare, & ibi Deum invocasset, propter magnam loci sanctitatem, in eo potissimum *Jacob*, super prædictis punctis Deum invocare, ac sacrificiis precibusque consulere voluit.

Hæc hominum piorum ac prudentium consuetudo est, semperque fuit, ut nihil magni incipiant, vel suscipiant, nisi prius consulto Deo, voluntatemque ejus exquirant quid factio sit opus, ut res felicem exitum possit habere : Sine hoc enim omnis noster conatus inanis est, & vana industria.

Ita inprimis magnus ille ac sapientissimus dux *Israëlitici* populi *Moyfes* vix quidquam magni momenti aggrediebatur quin prius consuleret Deum, ut patet ex variis locis Scripturæ.

Rex *David* bellis intestinis & externis implicatus omne consilium suum capiebat à Deo, hinc tam feliciter omnia ei succedebant ut pœne quotidie materiam novam haberet gratias agendi Deo, hinc *Psal. 15* dicit : *Benedicam dominum qui tribuit mihi consilium*, ut vertit *Hieronymus*, imo tam multiplex erat materia ut alibi dicat : *Benedicam Dominum in omni tempore*, ut ostenderet, fuisse semper aliquid & omni tempore de quo ageret gratias Deo.

Sed ut propius accedamus ad nostra tempora : *Carolus V* Imperator, omnia sua communicabat cum Deo, adeo ut in aula & castris, & alibi passim audiretur : *Carolus cum Deo sapius quam cum hominibus loquitur*. Quid mirum si nihil unquam fuit quod non successerit ei ex voto, felicissimus inter omnes duces & Imperatores. Fregit exercitum sexcentorum millium *Turcarum*, bis *Solymanum Turcarum* Imperatorem, solo nominis sui terrore fugavit ab oblatione *Vienna*. Septuaginta bella fortiter suscepit, & feliciter confecit, urbes & castella supra centum millia interceptit, numquam prælio vel acie victus, quia cum Deo sapius quam cum hominibus loquebatur : In orbe novo octodecim præliis totidem reges debellavit. Denique nihil aliud hunc *Carolus*, Imperatorem, invictissimum, tot urbium triumphatorem, ac orbis domitorem confecit, quam quod sapius cum Deo, quam cum hominibus loqueretur : Per omnem quippe vitam divinæ rei, Deum consulturus, intererat ; Quotidie per duas horas summo mane cælestem aulam mente adibat, duas item sero vespere cum Deo loquebatur.

Jacob etiam consuluit Deum, iterque suum in *Aegyptum* illi commendavit: Quam feliciter hoc illi successerit, jam audiamus.

Audivit Deum, inquit Scriptura, per visionem noctis vocantem se, & dicentem sibi: *Jacob, Jacob, cui respondit: Ecce adsum. Ait illi Deus: Ego sum fortissimus Deus patris tui: Noli timere, descende in Aegyptum, quia in gentem magnam faciam te ibi: Ego descendam tecum illuc, & ego adducam te inde revertentem. Ioseph ponet quoque manus suas super oculos tuos.*

Non diu distulit Deus *Jacobi* pietatem remunerare, dormientem excitavit, & bis illum nomine suo appellans, ne timeas, inquit: Forte *Jacob* Deo in particulari proposuerat ea quæ nominatim timebat. 1 ne quid, in extrema illa senectute, iter arripiens in *Aegyptum*, tamque numerosa oneratus familia, adversi pateretur. 2 ne posterius ejus in *Aegypto*, regione plena idolis ac superstitionibus, ad idolorum cultum seducerentur. 3 ne capti deliciis regionis numquam inde vellent reverti in patriam, adeoque Dei promissa negligenter. 4 ne moreretur in via antequam suum *Ioseph* videret.

Noli, inquit Deus, quidquam horum timere, certum te reddo nihil horum futurum, & ad singula sibi à *Jacob* proposita Deus respondit: Noli, inquit, quidquam adversi timere in via, ego enim sum Deus fortissimus, ego defendam te: Noli timere posteros tuos in *Aegypto* declinatueros ad idola: Quia ego faciam te ibi in gentem magnam, illa erit gens tua, serviens mihi ut tu. Noli timere quod numquam sint reversuri in patriam, ego enim suo tempore ex *Aegypto* illos eò deducam. Noli timere quod non sis visurus *Ioseph*, claudes enim illi oculos ejus. Denique nihil prorsus habes quod timeas, quia ego met descendam tecum in *Aegyptum*.

Ergo omnia salva sunt: Si enim Deus pro nobis quis contra nos? sciebat hoc vir quidam integerrimus, & sanctimonia notus, hic cum interrogaretur quid maxime in orbe timeret? respondit: Nihil, nihil timeo: Non times ergo, inquebant, angores conscientiae? non timeo, inquit: Non times mortem? non, inquit: Ergo non times diabolum? non amplius, inquit, quam canem mortuum. Quid? nec times etiam poenas inferni? nec illud: non times tyrannos & tormenta? nihil eorum timeo. Deum saltem times: Deum, inquit, non timeo, sed amo: Denique nihil timeo sub sole, nec supra solem, nihil est in toto orbe quod timeo: Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae. Si enim Deus pro nobis quis contra nos? quid nobis nocebit?

Tunc cœpit singulorum rationem reddere. Non timeo, inquit, egestatem, nuditatem, famem, sitim, aliasque miseras, quia mala esse non possunt nisi malis, ipse filius Dei pauper fuit, sitivit, esurivit, & nudus expiravit in cruce. Non timeo dolores & morbos, hæc enim humilitatem nos docent, & filius Dei etiam in maximis doloribus fuit. Infamiam & maledicta non timeo, quia non possum magis contemni aut irrideri quam Dei filius: mortem non timeo, quia mors est ingressus ad vitam, & omnes amici Dei, & mater Dei, & filius Dei etiam mortui sunt. Diabolum non timeo, quia latrare potest ut canis ligatus, mordere non potest, & quo magis me vexat, hoc arctius Deum meum complector: Infernum non timeo, quia damnari non possum si Dei amicus sum. Denique quo magis quis patitur, affligitur, tentatur, eo magis Deus cum illo est, ipse enim dixit: *Cum ipso sum in tribulatione* ipse dixit: *Propter eorum sum in tempore tribulationis*. Si moriar, volo mori amicus Dei, ergo ipse mihi aderit in morte ut deducat me ad fontes aquarum viventium. Quid ergo timeam si Deus mecum est? *Si Deus nobiscum quis contra nos?* & tamen valde timeo: Quid ergo times? peccatum, quia cum peccantibus Deus non est, ubi autem ipse non est, nihil est quod homo non timeat.

Misericordia Dei.

Hic tamen non obstantibus magno solatio peccatoribus est quod ait *D. Ioannes 1. cap. 2. Filioli mei. Si quis, inquit, peccaverit, advocatum habemus Iesum Christum, ipse est propitiatio pro peccatis nostris*. Ad illum peccator confugiat, ut nihil timeat.

Audistis ubi & quando Deus dixerit *Jacob: noli timere*: Scilicet illo loco ubi fundebat preces, & quando sacrificiis colebat, & propitiabat Deum. Ibi omnem illi timorem excussit. Habemus & nos, inquit *Paulus*, altare, habemus & sacrificium, habemus & victimas, quorum victimæ & sacrificia *Jacob*, tantum erant figuræ, ergo si *Jacob*, suis sacrificiis Deum sibi propitium reddidit, ut illi diceret, nihil habes quod timeas, quid mirum si per sacrosanctum Missæ Sacrificium, tota se effundat Dei misericordia, & immensus erga homines amor? habent vel ipsi peccatores in illo sacrificio & sacrosancta Eucharistia quo secure confugiant, & in illorum solatio illis dicatur: *Nolite timere*. Ibi enim quo magis crescunt nostra delicta, eo vehementius Dei amor accenditur, & ut ait *Paulus*, ubi hominum abundat iniquitas, ibi *Christi* abundat & gratia.

Hoc

Hoc apertè olim *Iudeis* demonstratum est in figura. Eo insaniam illi procellerant ut suo Deo relicto, pro diis vitulos adorarent, Deique irati meritum supplicium cum extrema tam ingrata gentis everfione timeretur. Interea, inquit *David Psal. 77 Januas celi aperuit, & pluit illis manna ad manducandum.* Hæcine, Domine, sunt illa fulgura, quæ tu ira succensus in ultionem tam scelerati populi jacularis de cælo & illosne cælesti epulo, omnem suavitatis saporem habente, pascis, quos vides tibi tam perfidos, rebelles, ac proditores? Barbara illa & adultera Synagoga te dereliquit Deum suum, patrem suum, sponsum suum, & *ivit post amatores suos*, inquit *Oseas cap. 2* cucurrit post idola Gentium impiarum: *Propter hoc*, ait Dominus: *Quid facies, Domine? trades illos æternis ignibus comburendos?* non, inquit, sed *propter hoc ego lætabor eos*: Non agam judicem, sed ut matrem me geram, illosque pascam lacte meo, manna de cælo demisso, reficiam illos epulo corporis & sanguinis mei. Hoc est quod *Paulus ait 1 Corinth. cap. 11. Iesus in qua nocte tradebatur, accepit panem, & calicem, & dixit discipulis suis, comedite, hoc est corpus meum, bibite, hic est sanguis meus.* Cum jam patibulum illi erigeretur, cum tota *Ierusalem* conspiraret in ejus necem, tunc maxime explicavit suum amorem; iisdem à quibus tradebatur, suum corpus in cibum dedit, sanguinemque in potum, ut lætaret etiam peccatores: Illa nocte, inquit *Theophylactus*, qua mactandus erat, *Judam* proditorem mensæ accumbentem habuit, & pretiosum corpus, inquit *Theodoretus*, & sanguinem impertivit. In *Juda* proditore omnes peccatores accipiens vincit in bono malum, & bonum pro malo rependit, & benefacit iis à quibus odio habetur. O miram amoris dulcedinem! nutrimur sanguine quem effudimus, vescimur corpore quod occidimus. Noli timere, *Jacob*, noli timere peccator, habes quo confugas: Qui enim manducat hunc panem, & bibit illum sanguinem vivet in æternum, merito times dum peccasti, quia nihil in orbe timendum est præter peccatum, sed admove labia tua ad lac illud divinum accede, & offer in animo contrito sacrificium istud Deo, contritis misericordiam cibis est, & nihil est quod amplius timeas.

Pergit Scriptura: *Surrexit*, inquit, *Jacob à puteo juramenti, tulerruntque eum filii cum parvulis, & uxoribus suis in plaustris quæ miserat Ebraeo ad portandum senem*: omnes numero sexaginta sex.

DISCUR-